

01002362912940004

4877

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 236

29 Δεκεμβρίου 1994

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 415

Περί του χρόνου ειδίκευσης ιατρών για απόκτηση ειδικότητας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 31 του Ν. 1397/83 (ΦΕΚ Α' 143/83) «Εθνικό Σύστημα Υγείας», το οποίο επαναφέρθηκε σε ισχύ με το άρθρο 1 του Ν. 2194/94 (ΦΕΚ Α', 34/94).
2. Την αριθ. 2 απόφαση της 109ης/13.10.94 Ολομέλειας του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας.
3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος Π.Δ./γματος προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού η οποία δεν μπορεί να υπολογισθεί.
4. Την αριθ. 636/1994 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας μετά από πρόταση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοιν. Ασφαλίσεων.

Άρθρο 1

Ο χρόνος ειδίκευσης για την απόκτηση κάθε μιας από τις κατωτέρω ιατρικές ειδικότητες, ορίζεται ως εξής:

1. ΑΓΓΕΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ

Απαιτείται άσκηση 7 ετών. Από αυτά:

- 3 έτη Γενική Χειρουργική
- 3 έτη Αγγειοχειρουργική
- 1 εξάμηνο Χειρουργική Θώρακος και

1 εξάμηνο Καρδιοχειρουργική (σε αναγνωρισμένη Κλινική παροχής ειδικότητας Χειρουργικής Θώρακος, που διαθέτει Καρδιοχειρουργικό Τμήμα).

2. ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 6 ετών. Από αυτά:

- 2 έτη Παθολογία ή Παιδιατρική και
- 4 έτη Αιματολογίας, ως ακολούθως:

2 έτη Κλινική Αιματολογία (Κλινική και Εξωτερικό Ιατρείο) με τα ακόλουθα κύρια γνωστικά αντικείμενα:

- Παθήσεις ερυθροκυττάρων
- Μυελοϋπερπλαστικά σύνδρομα
- Λεμφοϋπερπλαστικά σύνδρομα
- Μεταμόσχευση μυελού και Ιατρική μεταγγίσεων.

Στην παραπάνω εκπαίδευση περιλαμβάνονται οι απαραίτητοι επεμβατικοί χειρισμοί (αναρρόφηση / βιοψία μυελού και λεμφαδένων) και εργαστηριακές εξετάσεις (μορφολογία κυττάρων αίματος, μυελού, λεμφαδένων και άλλων ιστών).

1½ έτος Εργαστηριακή Αιματολογία με τα ακόλουθα κύρια γνωστικά αντικείμενα:

- Διερεύνηση Αιμολυτικών συνδρόμων και Αιμοσφαιρινοπαθειών (με υποχρεωτική «έκθεση» στην αντίστοιχη πυρηνική ιατρική).

- Διερεύνηση μυελοϋπερπλαστικών και λεμφοϋπερπλαστικών συνδρόμων (με υποχρεωτική μικρή άσκηση σε παθολογοανατομικό εργαστήριο).

- Μελέτη διαταραχών του αιμοστατικού μηχανισμού και των παθήσεων των ανοσοσφαιρινών.

- 6 μήνες Αιμοδοσία.

3. ΑΚΤΙΝΟΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ

Απαιτείται άσκηση 5 ετών. Από αυτά:

- 2½ έτη κλασική ακτινολογία

- 2½ έτη νεώτερες απεικονιστικές μέθοδοι υποχρεωτικών περιλαμβανομένων: υπερηχοτομογραφία, αξονική τομογραφία, μαγνητική τομογραφία, αγγειογραφία.

4. ΑΚΤΙΝΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ - ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 4 ετών. Από αυτά:

- 6 μήνες βασικές επιστήμες ακτινολογίας

- 6 μήνες παθολογίας (εάν είναι εργαστήριο αυτό που δίνει ειδικότητα και δεν διαθέτει κλινική)

- 3 έτη ακτινοθεραπευτική και ογκολογία εκ των οποίων: εκ περιτροπής σε τμήματα που διαθέτουν τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό, δηλαδή ένα εξάμηνο σε τμήμα που να διαθέτει μηχανήματα βραχυθεραπείας (γυναικολογικές και ενδοϊστικές) και ένα εξάμηνο σε τμήμα που να διαθέτει γραμμικό επιταχυντή με ηλεκτρόνια και φωτόνια.

5. ΑΛΛΕΡΓΙΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 5 ετών από τα οποία:

- 2 έτη Παθολογία ή Παιδιατρική και

- 3 έτη Αλλεργιολογία ως εξής:

- 1 έτος ως ακολούθως: 6 μήνες Ανοσολογία (κλινικοεργαστηριακή) και ανά 3 μήνες Εργαστήρια Φυσιολογίας της αναπνοής και Δερματολογία.

- 2 έτη Κλινική Αλλεργιολογία.

6. ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται συνολική άσκηση 5 ετών από τα οποία:

- 30 μήνες αναισθησία στις βασικές χειρουργικές ειδικότητες (γενική χειρουργική, ουρολογία, ορθοπεδική, ΩΡΛ/γία, κ.λπ.).

- 3 μήνες καρδιολογία.

- 3 μήνες πνευμονολογία.

- 3 μήνες μαιευτική αναισθησία.

- 3 μήνες αναισθησία στη θωρακοχειρουργική

- 3 μήνες αναισθησία στη νευροχειρουργική

- 3 μήνες παιδο-αναισθησία

- 6 μήνες μονάδα εντατικής θεραπείας

- 3 μήνες επείγουσα προνοσοκομειακή ιατρική (ΕΚΑΒ)

- 3 μήνες κατ' επιλογήν ιατρείο πόνου ή καρδιοχειρουργική αναισθησία

Η εκπαίδευση στη πνευμονολογία και καρδιολογία να γίνεται μέσα στα δύο πρώτα χρόνια της ειδικότητας.

Οι ειδικούμενοι κατά το χρονικό διάστημα που θα εκπαι-

δεύονται στη μαιευτική αναισθησία και παιδοαναισθησία θα εφημερεύουν στα τμήματα αυτά όπως και για τις μονάδες εντατικής θεραπείας.

Όλο το υπόλοιπο χρονικό διάστημα θα εφημερεύουν στο νοσοκομείο που διορίστηκαν.

7. ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 6 ετών. Από αυτά:

- 2 έτη Παθολογία και
- 4 έτη Γαστρεντερολογία

8. ΓΕΝΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

Απαιτείται άσκηση 4 ετών. Από αυτά:

- 6 μήνες Παθολογία
- 3 μήνες Καρδιολογία
- 2 μήνες Δερματολογία
- 4 μήνες Παιδιατρική
- 4 μήνες Χειρουργική
- 3 μήνες Ορθοπεδική - Τραυματιολογία
- 3 μήνες Μαιευτική - Γυναικολογία
- 2 μήνες Οφθαλμολογία
- 2 μήνες Ωτορινολαρυγγολογία
- 3 μήνες Κοινωνική - Κλινική Ψυχιατρική
- 2 μήνες Μικροβιολογία
- 1 μήνας Ακτινολογία
- 2 μήνες Μονάδα Εντατικής Θεραπείας
- 1 μήνας Σεμινάριο Επιδημιολογίας, Στατιστικής και Μεθοδολογίας της Έρευνας
- 10 μήνες Κέντρο Υγείας (στο τέλος της εκπαίδευσης)

9. ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 4 ετών. Από αυτά:

- 1 έτος Κλινική Παθολογία
- 3 έτη Κλινική Δερματολογία και Αφροδισιολογία και Εξωτερικό Δερματολογικό Ιατρείο

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης έχει ως ακολούθως:

1. Κλινική Δερματολογία
2. Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα (Σύγχρονη Αφροδισιολογία)
3. Παιδιατρική Δερματολογία
4. Επεμβατική Δερματολογία
5. Βιοφυσική - Φυτοβιολογία
6. Ιστολογία - Ιστοχημεία Δερματικών Νόσων
7. Ανοσοδερματολογία
8. Κλινική μυκητολογία (επιπολή δερματομυκητιάσεις)
9. Κλινική βακτηριολογία
10. Αντικείμενα Επαγγελματικών Δερματοπαθειών
11. Φυσιολογία - Φαρμακολογία - Φαρμακοκινητική στο δέρμα
12. Επιδημιολογία - Πληροφορική Δερματικών Νόσων
13. Αγγειολογία και δερματικές εκδηλώσεις

10. ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 6 ετών. Από αυτά:

- 2 έτη Παθολογία εκ των οποίων 1 έτος Παιδιατρική με ευθύνη και έγγραφη συνεννόηση μεταξύ των Διευθυντών Παθολογίας και Παιδιατρικής και
- 4 έτη Ενδοκρινολογία (Κλινική Ενδοκρινολογία, Ενδοκρινολογικό Εργαστήριο και Ενδοκρινολογικό Εξωτερικό Ιατρείο).

11. ΙΑΤΡΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Απαιτείται άσκηση 4 ετών. Από αυτά:

- α) 28 μήνες κλινικής άσκησης από τους οποίους:
  - 15 μήνες αφορούν κλινική άσκηση στην Παθολογία.
  - 6 μήνες αφορούν κλινική άσκηση στην Πνευμονολογία.
  - 1 μήνας αφορά άσκηση σε εξωτερικό οφθαλμολογικό ιατρείο νοσοκομείου.
  - 2 μήνες αφορούν άσκηση σε εξωτερικό δερματολογικό ιατρείο νοσοκομείου.
  - 1 μήνας αφορά άσκηση σε εξωτερικό ΩΡΛ ιατρείο.
  - 3 μήνες αφορούν άσκηση σε εξωτερικά ιατρεία επειγόντων και τακτικών περιστατικών ορθοπεδικών νοσοκομείων ή ορ-

θοπεδικών κλινικών τριτοβαθμίων νοσοκομείων.

β) 12 μήνες θεωρητική κατάρτιση, στους οποίους περιλαμβάνονται:

- Θεωρητική διδασκαλία.
- Εργαστηριακή εκπαίδευση.
- Προετοιμασία διπλωματικής εργασίας.
- Επισκέψεις στους χώρους εργασίας επιχειρήσεων πρωτογενούς ή δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

γ) 8 μήνες πρακτική άσκηση από τους οποίους οι 6 σε επιχείρηση ή υπηρεσία, όπου λειτουργεί οργανωμένη υπηρεσία Ιατρικής της Εργασίας και οι 2 σε επιθεωρήσεις εργασίας ή το ΚΥΑΕ του Υπουργείου Εργασίας.

Οι μονάδες αυτές αναγνωρίζονται ως κατάλληλες για άσκηση των γιατρών με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά γνώμη του ΚΕΣΥ.

12. ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ

Απαιτείται άσκηση 3 χρόνων. Από αυτά:

- 1 χρόνος Παθολογικής Ανατομικής και
- 2 χρόνια Ιατροδικαστική.

13. ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 6 ετών. Από αυτά:

- 2 έτη Κλινική Παθολογία και
- 4 έτη Καρδιολογία, ως εξής:
  - 30 μήνες Κλινική Καρδιολογία και Μονάδα Εντατικής Παράκολουθησεως και Θεραπείας συμπεριλαμβανομένου 3μήνου προνοσοκομειακής νοσηλείας του οξέος εμφράγματος του μυοκαρδίου.

18 μήνες εργαστηριακή Καρδιολογία και Καρδιοχειρουργική Κλινική ως ακολούθως:

- 5 μήνες στο Εργαστήριο Υπερηχοκαρδιογραφίας - DOPPLER

- 2 μήνες στη Βηματοδότηση και Ηλεκτροφυσιολογία - HOLTERR

- 5 μήνες στο Αιμοδυναμικό Εργαστήριο
- 3 μήνες στη Κόπωση και τη Πυρηνική Καρδιολογία
- 3 μήνες Παιδοκαρδιολογία, Καρδιοχειρουργική ή άλλη συναφή ειδικότητα (κατ' επιλογήν)

14. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

Για τη λήψη της ειδικότητας ο χρόνος άσκησης ορίζεται σε 4 χρόνια ως εξής:

- α) 1 χρόνος στο Παθολογικό Τομέα Νοσοκομείου.
- β) 1 χρόνος θεωρητική κατάρτιση σε Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής σε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα (ΑΕΙ) ή στην Υγειονομική Σχολή, στους τομείς Επιδημιολογίας, Βιοστατιστικής, Κοινωνικής επιστημών, Προληπτικής Ιατρικής, Περιβαλλοντολογικής Ιατρικής, αρχών Προγραμματισμού, Οικονομικών Υγείας, Διατροφής και Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας.

γ) 2 χρόνια πρακτική άσκηση στο Νοσοκομείο στο Χειρουργικό Τομέα ή Τομέα Ψυχιατρικής καθώς και στη Μαιευτική - Γυναικολογία, την Παιδιατρική, από τα οποία:

- 1 χρόνο σε Νοσοκομείο και
- 1 χρόνο σε Κέντρο Υγείας

15. ΚΥΤΤΑΡΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 5 ετών ως εξής:

- 2 έτη Παθολογική ανατομία
- 3 έτη Κυτταρολογία

16. ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 5 ετών. Από αυτά:

- 1 έτος στη Γενική Χειρουργική (το πρώτο)
- 3½ έτη Μαιευτική - Γυναικολογία
- 6 μήνες Παθολογική Ανατομική. Κυτταρολογία και Ενδοκρινολογία.

17. ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΙΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ (ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ)

Απαιτείται άσκηση 5 ετών. Από αυτά:

- 24 μήνες Μικροβιολογία (Διαγνωστική Λοιμωδών Νοσημάτων - Ανοσολογία, από τους 24 μήνες, οι 6 μήνες θα γίνονται στην Ανοσολογία)
- 12 μήνες Βιοχημεία

- 12 μήνες Αιματολογία - Αιμοδοσία

- 12 μήνες Γενική Παθολογία

18. ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 4 ετών, από τα οποία:

- 6 μήνες Παθολογία

- 6 μήνες Κλινική Ψυχιατρική και

- 3 έτη Νευρολογία, τα οποία περιλαμβάνουν άσκηση στην κλινική νευρολογία και σε συναφείς τομείς νευρολογίας, όπως νευροφυσιολογία, νευροχειρουργική και νευροακτινολογία.

19. ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 6 χρόνων. Από αυτά:

- 2 έτη Παθολογία και

- 4 Νεφρολογία

20. ΝΕΥΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ

Απαιτείται άσκηση 6 ετών. Από αυτά:

- 1½ έτος Γενική Χειρουργική

- 6 μήνες Νευρολογία και

- 4 έτη Νευροχειρουργική. Εξ αυτών 2 εξάμηνα προαιρετικώς μετά αίτηση του ειδικευμένου, κατ' επιλογή σε δύο από τις συναφείς χειρουργικές ειδικότητες: Χειρουργική Παιδών, Πλαστική Χειρουργική, Ορθοπεδική, Χειρουργική Θώρακος.

21. ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗ

Υπουργική απόφαση Α4/4063/81 (ΦΕΚ 631/Β/81)

Απαιτείται άσκηση 6 ετών. Από αυτά:

- 1 έτος στη Γενική Χειρουργική με κύρια κατεύθυνση το Επείγον Χειρουργικό Τραύμα

- 4 έτη άσκηση στην Ορθοπεδική και Τραυματιολογία και συγκεκριμένα:

- 3 έτη Ορθοπεδική και Τραυματιολογία ενηλίκων

- 1 έτος Ορθοπεδική και Τραυματιολογία παιδών

- 1 έτος (2 εξάμηνα) επιλογής από 1 εξάμηνο: Πλαστική Χειρουργική ή Νευροχειρουργική ή Αγγειοχειρουργική ή Θωρακοχειρουργική ή Μονάδα Εντατικής Θεραπείας ή σε υποειδικότητες της Ορθοπεδικής όπως: Άκρα χείρα, Αθλητικών κακώσεων, ή σε Ογκολογικό Τμήμα (όγκοι μυοσκελετικού) ή σε Μονάδα Παθήσεων Σπονδυλικής Στήλης.

Το έτος της Ορθοπεδικής Παιδών πρέπει να γίνεται είτε σε Παιδοορθοπεδικά Νοσοκομεία, είτε σε Ορθοπεδικές Κλινικές ή σε Ορθοπεδικά Τμήματα που διαθέτουν Εξωτερικά Ιατρεία για παιδιά και αποδεδειγμένα εκτελούνται παιδοορθοπεδικές επεμβάσεις ο αριθμός των οποίων θα καθορισθεί στο αναλυτικό πρόγραμμα εκπαίδευσης που θα ακολουθήσει για τις ιατρικές ειδικότητες.

Τα δύο εξάμηνα επιλογής δεν θα πραγματοποιούνται στο τελευταίο έτος της ειδικότητας.

22. ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 5 ετών. Από αυτά:

- 1 έτος στη Γενική Χειρουργική

- 3 έτη στην Ουρολογία

- 2 εξάμηνα κατ' επιλογή (ανά ένα εξάμηνο) στις ακόλουθες χειρουργικές ειδικότητες: Γυναικολογία, Πλαστική Χειρουργική, Χειρουργική Παιδών και Παιδοουρολογία.

Η εκπαίδευση των Ουρολόγων πρέπει να περιλαμβάνει την άσκηση τους στη διάγνωση και αντιμετώπιση των παθήσεων των εξής γνωστικών αντικειμένων: Ακράτειας ούρων και ουροδυναμικής, Παιδιατρικής ουρολογίας, Ανδρολογίας και υπογονιμότητας, Ουρολογικής ογκολογίας, κακώσεων, Ουρολιθίασης, Μεταμόσχευσης νεφρού και Ενδοκρινολογίας που έχει σχέση με το ουροποιηγεννητικό σύστημα. Λαπαροσκοπική Ουρολογία, χρήση των Υπερήχων και χρήση των ακτίνων Laser.

23. ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 4 ετών στην Οφθαλμολογία.

24. ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 5 ετών στην Παθολογία

1ο και 2ο έτος: Να δοθεί έμφαση στην κλινική εξέταση (ιστορικό και σημειολογία) και στην κλινική αξιολόγηση των

συνήθων εργαστηριακών εξετάσεων. Επίσης να διδαχθούν οι συνήθειες διαγνωστικές και θεραπευτικές πράξεις που συμπληρώνουν και ολοκληρώνουν την κλινική εξέταση (παρακεντήσεις, οφθαλμοσκόπηση, εξέταση περιφερικού αίματος, ηλεκτροκαρδιογράφημα, ακτινογραφία θώρακος κ.λπ.). Να τους δίνεται πρωτοβουλία στην επίλυση και τον χειρισμό συνήθων προβλημάτων.

3ο και 4ο έτος: Άσκηση στην επίλυση δυσχερών και συνθέτων προβλημάτων κλινικής διαφορικής διαγνωστικής. Άσκηση στη συγγραφή και παρουσίαση περιστατικών σε ακροατήριο. Επισκόπηση των συγχρόνων θεμάτων της ειδικότητας. (Βιβλιογραφική ενημέρωση). Άσκηση σε κλινικοπαθολογοανατομικά προβλήματα (CPC). Προσδευτικά να τους ανατίθεται περισσότερο υπεύθυνο έργο στο εξωτερικό ιατρείο, το τμήμα επειγόντων και στην Κλινική.

Στο 3ο τρίμηνο του 4ου έτους να υπηρετούν υποχρεωτικά σε καρδιολογική μονάδα και στο τελευταίο τρίμηνο του ίδιου έτους σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας.

5ο έτος: Στο πρώτο εξάμηνο του έτους αυτού να έχουν δικαίωμα επιλογής για τρίμηνη υπηρεσία σε κάποια από τις υποειδικότητες και εξειδικεύσεις της κύριας ειδικότητας (εν προκειμένω της Παθολογίας).

25. ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ

Απαιτείται συνολικά άσκηση 5 ετών, από τα οποία:

- Τα 4 πρώτα έτη περιλαμβάνουν εκπαίδευση και άσκηση στην τεχνική και ιστοπαθολογία της νεκροτομής και στην ιστοπαθολογία όλων των συστημάτων, με την εφαρμογή γενικών και ειδικών μεθόδων ιστοχημείας, ανοσοϊστοχημείας, μοριακής βιολογίας, ηλεκτρονικής μικροσκοπίας κ.λπ.

- Το 5ο έτος περιλαμβάνει άσκηση στην κυτταρολογία.

26. ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ

Απαιτείται άσκηση 4 ετών, από τα οποία:

- 3 έτη Γενική Παιδιατρική Κλινική, περιλαμβανομένων και των εξωτερικών ιατρείων και ειδικών παιδιατρικών μονάδων που υπάρχουν στο νοσοκομείο.

- 6 μήνες Νεογνολογία και προβληματικά νεογνά

- 6 μήνες κατ' επιλογή από 1-2 μήνες σε παιδιατρικές εξειδικεύσεις.

27. ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

Απαιτείται άσκηση 4½ ετών. Από αυτά:

- 6 μήνες Κλινική Νευρολογία

- 18 μήνες Κλινική Ψυχιατρική των ενηλίκων, με απασχόληση και στο εξωτερικό ιατρείο.

- 2½ έτη Παιδοψυχιατρική: Το ένα έτος σε Παιδοψυχιατρικό τμήμα Νοσοκομείου και το άλλο σε Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο.

Κατά τη διάρκεια της διετούς αυτής εκπαίδευσης ο ιατρός υποχρεούται να αποκτήσει εμπειρία της εργασίας σε ειδικά σχολεία και κέντρα για παιδιά με πνευματικές, ψυχολογικές και σωματικές μειονεξίες, εταιρείες προστασίας ανηλίκων, δικαστήρια ανηλίκων, σε αναμορφωτήρια, ορφανοτροφεία, κέντρα θεραπευτικής παιδαγωγικής, ψυχολογικά κέντρα σχολείων και κέντρα μαθητικής αντίληψης, σε άλλα ειδικά ιδρύματα για παιδιά υπό την εποπτεία του διευθυντού του παιδοψυχιατρικού τμήματος του νοσοκομείου ή του ιατροπαιδαγωγικού κέντρου.

Μέχρι να λειτουργήσουν τα ιατροπαιδαγωγικά κέντρα με την κατάλληλη στελέχωση και κίνηση οι ειδικευόμενοι θα ειδικεύονται στα παιδοψυχιατρικά τμήματα των νοσοκομείων.

28. ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ

Απαιτείται άσκηση 6 ετών. Από αυτά:

- 2 έτη Γενική Χειρουργική

- 3 έτη Πλαστική Χειρουργική και

- 2 εξάμηνα κατ' επιλογή (ανά ένα εξάμηνο) σε δύο από τις χειρουργικές ειδικότητες: Γυναικολογία, Ουρολογία, ΩΡΛ, Ορθοπεδική, Νευροχειρουργική, Χειρουργική Παιδών, Χειρουργική Θώρακος.

29. ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

Απαιτείται άσκηση 5 ετών. Από αυτά:

- 1 χρόνος Παθολογία
- 6 μήνες Ακτινολογία
- 3 χρόνια Πυρηνική Ιατρική ως εξής:
- 5 μήνες θεωρητική εκπαίδευση
- 1 μήνας πρακτικές ασκήσεις
- 2½ χρόνια πρακτική εξάσκηση σε τμήμα πυρηνικής ιατρικής (Απεικονιστικές μελέτες, θεραπευτική, και in vitro εξετάσεις)
- 6 μήνες, κατ' επιλογή: Ογκολογία, Καρδιολογία, Παιδιατρική, Ενδοκρινολογία

30. ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 6 ετών. Από αυτά:

- 2 έτη Παθολογία και 4 έτη Ρευματολογία ως εξής:
- 3 έτη Θεωρητική και πρακτική κατάρτιση στη Ρευματολογία και

- 1 έτος σε ορθοπεδική κλινική, με ρευματολογικά περιστατικά, κέντρα φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης και ανοσολογικό εργαστήριο.

31. ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ - ΦΥΜΑΤΙΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 5 ετών. Από αυτά:

- 1½ έτος Παθολογία (σε Παθολογικές Κλινικές, αποκλειστικώς)
- 36 μήνες Πνευμονολογία - Φυματιολογία (6 μήνες προαιρετικώς και κατ' επιλογή σε Ακτινολογικό Εργαστήριο, Καρδιολογική ή Θωρακοχειρουργική Κλινική) και

32. ΦΥΣΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Απαιτείται άσκηση 5 ετών. Από αυτά:

- 1 εξάμηνο Παθολογίας
- 1 εξάμηνο Νευρολογίας
- 1 εξάμηνο Ορθοπεδικής και
- 3½ έτη Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης

33. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ

Απαιτείται άσκηση 6 ετών. Από αυτά:

- 5 έτη Γενική Χειρουργική
- 2 εξάμηνα κατ' επιλογή (ανά ένα εξάμηνο) μεταξύ των ειδικοτήτων Γυναικολογίας, Ορθοπεδικής, Ουρολογίας, ΩΡΛ/γίας, Νευροχειρουργικής, Πλαστικής Χειρουργικής, Χειρουργικής Παιδών, Χειρουργικής Θώρακος και Αγγειοχειρουργικής.

34. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΘΩΡΑΚΟΣ

Απαιτείται άσκηση 7 ετών. Από αυτά:

- 3 έτη Γενική Χειρουργική
- 4 έτη Θωρακοχειρουργική εκ των οποίων:
- 2 έτη Χειρουργική Θώρακος και
- 2 έτη Χειρουργική Καρδιάς και μεγάλων Αγγείων

35. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΙΔΩΝ

Απαιτείται άσκηση 7 ετών. Από αυτά:

- 3 έτη Γενική Χειρουργική
- 3 έτη Χειρουργική Παιδών και
- 2 εξάμηνα κατ' επιλογή (ανά ένα εξάμηνο) σε δύο από τις

χειρουργικές ειδικότητες: Ορθοπεδική, ΩΡΛ, Πλαστική Χειρουργική, Χειρουργική Θώρακος και Ουρολογία

36. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

Απαιτείται άσκηση 5 ετών. Από αυτά:

- 6 μήνες Παθολογία (με επικέντρωση στην «Ψυχοσωματική Θεώρηση» των νοσημάτων)
- 1 έτος Νευρολογία εκ του οποίου 9 μήνες Κλινική Νευρολογία και 3 μήνες Νευροφυσιολογία, Νευροχειρουργική και Νευροακτινολογία
- 2 έτη Κλινική Ψυχιατρική (σε εσωτερικό Ψυχιατρικό τμήμα και σε εξωτερικά ιατρεία) εκ των οποίων όχι πάνω από 1 έτος σε κλινικές χρονίως πασχόντων

- 3 μήνες Ψυχιατροδικαστική
- 6 μήνες Ψυχιατρική Κλινική σε Γενικό Νοσοκομείο
- 6 μήνες Κοινωνική Ψυχιατρική (σε κοινοτικό κέντρο Ψυχικής Υγείας και σε ενδιάμεσες ψυχιατρικές δομές)
- 3 μήνες Παιδοψυχιατρική και Ψυχιατρική Εφήβων

Στα πλαίσια της άσκησης στην Κλινική Ψυχιατρική περιλαμβάνονται (εκτός από την κλινική ψυχιατρική των ενηλίκων) η Ψυχογηριατρική και οι καταστάσεις εξάρτησης από ουσίες (τοξικομανία, αλκοολισμός).

Από το β' εξάμηνο του 2ου έτους της ειδίκευσης, ο ειδικευόμενος πρέπει να εκπαιδεύεται παράλληλα με τη λοιπή άσκησή του, και στην Ψυχοθεραπεία.

37. ΩΤΟΡΙΝΟΛΑΡΥΓΓΟΛΟΓΙΑ

Απαιτείται άσκηση 5 ετών. Από αυτά:

- 1 έτος στη Γενική Χειρουργική
- 3 έτη στην ΩΡΛ/γία
- 6 μήνες στη Νευροχειρουργική και
- 6 μήνες στην Πλαστική Χειρουργική.

Άρθρο 2

Οι γιατροί που ειδικεύονται κατά τη δημοσίευση του παρόντος, θα ολοκληρώσουν την ειδίκευσή τους σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κατά την τοποθέτησή τους, εκτός και εάν επιθυμούν να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος οπότε εντός τριμήνου από της δημοσίευσής του θα υποβάλλουν σχετική αίτηση στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 3

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 29 Δεκεμβρίου 1994

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ